

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
Сектор за макроекономска политика

КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Јули 2012 година

Скопје, септември 2012 година

РЕЗИМЕ

НА НАЈВАЖНИТЕ КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Јули 2012 година

- Индустриското производство во јули 2012 година во однос на јуни 2012 година забележа раст од 5,4%;
- Стапката на инфлација на годишна основа изнесува 2,3%, додека на месечна основа е негативна и изнесува -0,9%. Просечната стапка на инфлација во првите седум месеци од 2012 година изнесува 2,3%;
- Годишен пад на физичкиот обем на извозот во периодот јануари - јули 2012 година од 9,2%, со вредносно непроменет износ и раст на увезените количини на стоки од 9,4%, со вредносен раст од 0,6%, што резултираше со зголемување на трговскиот дефицит за 1,5% во однос на истиот период од 2011 година;
- Поголемо остварување на вкупните приходи во Буџетот од 0,1% и зголемена реализација на вкупните расходи од 1,1% во периодот јануари - јули 2012 во однос на истиот период лани; Дефицит на Буџетот на РМ од 9.928 милиони денари (2,0% од БДП) и дефицит на Централниот буџет од 8.835 милиони денари (1,8% од БДП);
- Раст од 7,4% на годишна основа на вкупните кредити кон приватниот сектор и раст од 6,7% на вкупниот депозитен потенцијал на банките;
- Намалување на бројот на регистрирани невработени лица за 16,3% во јули 2012 година споредено со истиот месец лани.

1. Реален сектор

Индустриско производство

Индустриското производство во јули 2012 година во однос на јуни 2012 година забележа раст од 5,4%. Секторската анализа укажува дека раст е забележан во сите сектори, и тоа: Снабдување со електрична енергија гас, пареа и климатизација од 11,3%, Рударство и вадење на камен од 7,1% и Преработувачка индустрија од 4,6%.

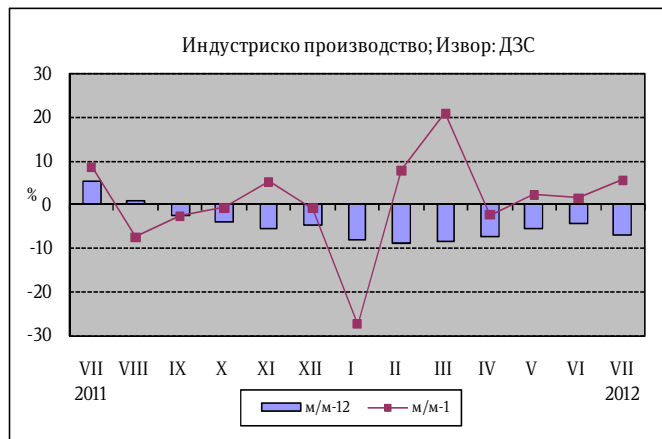
Висок раст на месечно ниво е остварен кај следните гранки: Производство на кокс и рафинирани нафтени производи 343,8%, Производство на мебел 42,3%, Производство на пијалаци 28,6%, Производство на фабрикувани метални производи освен машини и опрема 23,3%, Производство на тутунски производи 19,7% и Производство на производи од гума и производи 18,9%.

	м/м-12	м/м-1	I-VII 2012 I-VII 2011
Вкупно	-6,9	5,4	-6,9
Рударство и вадење камен	4,3	7,1	-7,0
Преработувачка индустрија	-10,0	4,6	-6,6
Снабдување со ел. енергија, гас пареа и климатизација	18,0	11,3	-8,9

Извор: ДЗС

Десезонираниот месечен раст на индустриското производство во јули 2012 година изнесува -1,8%, што укажува на позитивни сезонски ефекти во индустријата.

Во јули 2012 година индустриското производство забележа пад од 6,9% во споредба со јули 2011 година. Анализирани по сектори, раст имаат забележано секторите Снабдување со електрична енергија гас, пареа и климатизација од 18% и Рударство и вадење на камен од 4,3%, додека секторот Преработувачка индустрија забележа пад од 10,0%.

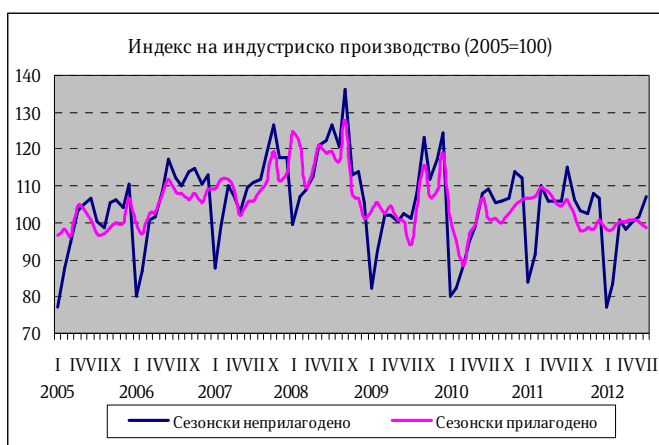
Во рамки на преработувачката индустрија позитивен годишен раст е регистриран кај 11 од 23 гранки, кои сочинуваат 16,5% од индустриското производство. Забележителен раст на годишно ниво е регистриран кај следниве гранки: Производство на фабрикувани метални производи освен машини и опрема 177,5%, Преработка на дрво и производи од дрво и плута, освен мебел 63,8%, Производство на текстил 44,8%, Производство на мебел 37,8%, Производство на останата опрема за транспорт 18,3% и Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место 10,2%. Пад е забележан кај трите носечки гранки со двоцифрено учество во структурата на индустриското производство. Така, пад од 23,6% е остварен кај Производството на метали, 7,4% кај Производството на облека и пад од 6,0% кај Производството на прехранбени производи.

Најголем позитивен придонес во годишниот раст на индустриското производство во јули 2012 година има Производството на фабрикувани метални производи освен машини и опрема (5,8 п.п.), а најголем негативен придонес има Производство на кокс и рафинирани нафтени производи (-4,3 п.п.).

На кумулативна основа индустриското производство во периодот јануари – јули 2012 година во однос на истиот период од 2011 година регистрира пад од 6,9%. Преработувачката индустрија забележа пад од 6,6%, Рударство и вадење на камен од 7,0% и Снабдување со електрична енергија, гас, параа и климатизација пад од 8,9%.

Податоците за индустриското производство по наменски групи во јули 2012 во однос на јули 2011 година покажуваат раст на производството кај групата Капитални производи од 24,1%. Пад на производството е забележан во групите: Трајни производи за широка потрошувачка 45,1%, Енергија 14,4%, Интермедијарни производи, освен енергија 6,6% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 2,5%.

На месечно ниво податоците за индустриското производство по наменски групи во јули 2012 година покажуваат зголемување на производството во групите: Капитални производи 19,9%, Енергија 14,9%, Трајни производи за широка потрошувачка 9,6% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 6,0%. Пад од 0,9% има кај групата Интермедијарни производи, освен енергија.

На кумулативна основа, во првите седум месеци од 2012 година во однос на истиот период од минатата година раст на производството е забележан во групата Интермедијарни производи освен енергија 0,2%, додека во останатите групи е забележан пад, и тоа: Трајни производи за широка потрошувачка 46,6%, Енергија 20,6%, Капитални производи 9,1% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 10,0%.

Деловни тенденции во преработувачката индустрија

Според оценката на раководителите, тековната економска состојба на деловните субјекти во јули 2012 година е поповолна во однос на претходниот месец, а понеповолна во однос на јули 2011 година.

Оценката за обезбеденоста на производството со порачки е понеповолна во однос на претходниот месец, а во однос на јули 2011 година е поповолна, при што подобрувањето се должи пред се на порастот на домашните порачки, додека странските порачки бележат благ пад. Обемот на производство во

изминатите три месеци е поповолна во однос на јуни 2012 година, додека во однос на јули 2011 година е понеповолна. Очекувањата за обемот на производството во наредните три месеци се поповолни и во однос на претходниот месец и во однос на јули 2011 година.

Во однос на бројот на вработените, очекувањата во јули 2012 година за наредните три месеци се поповолни во однос на минатиот месец, а во однос на јули 2011 година очекувањата се значително подобри.

Просечното искористување на капацитетите во јули 2012 година изнесува 60,8%, што претставува зголемување во однос на претходниот месец кога изнесуваше 58,1%. Споредено со јули 2011 година, искористеноста на капацитетите е пониска за 0,5 п.п.

Залихите на сировини и репроматеријали, како и тековните набавки на сировини и репроматеријали, се под и околу нормалата. Залихите на готовите производи се намалени во споредба со претходниот месец и во споредба со јули 2011 година. Во наредниот тримесечен период, според оценката на раководителите, просечните набавни цени на инпутите како и продажните цени на готовите производи се очекува да се зголемат.

Според оценките, најголемо влијание на ограничувањето на обемот на производството во јули 2012 година имаат следните фактори: недоволна странска побарувачка со 21,7%, недоволна домашна побарувачка со 17,1%, финансиските проблеми со 13,9%, неизвесното економско опкружување со 8,8%, недостиг на квалификувана работна сила со 8,2%, конкурентен увоз со 6,4% и недостиг на сировини со 5,4%.

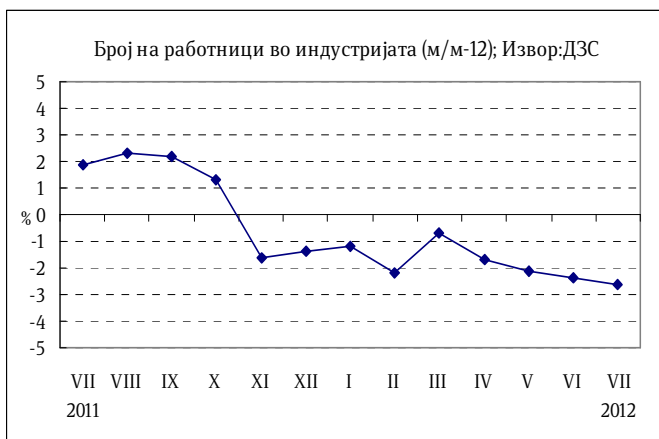
Во јули 2012 година, помал број од деловните субјекти ги посочиле недоволната домашна побарувачка, недоволната странска побарувачка и недостиг на квалификувана работна сила, додека поголем број од деловните субјекти ги посочиле финансиските проблеми и нејасните економски закони како ограничувачки фактор во однос на јуни 2012 година. Кај останатите фактори нема позначајни промени.

Број на работници во индустријата

Бројот на работници во индустријата во јули 2012 година во однос на јули 2011 година забележа намалување од 2,6%. Секторската анализа укажува на зголемување на бројот на работници во секторите Рударство и вадење на камен за 0,7% и Снабдување со електрична енергија, гас, параа и

климатизација за 0,3%, додека намалување на бројот на работници на годишно ниво има во секторот Преработувачка индустрија од 3,1%.

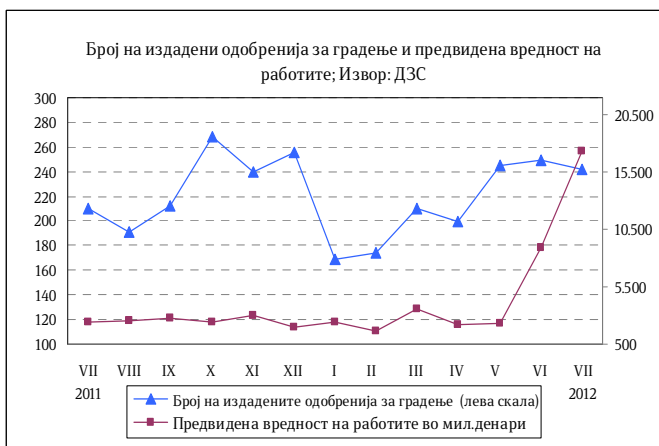
Податоците за бројот на работници во индустријата по наменски групи во јули 2012 година во однос на јули 2011 година покажуваат дека во групата Енергија бројот на работници бележи раст од 0,2%, додека намалување на бројот на работници има кај групите: Трајни производи за широка потрошувачка за 8,6%, Капитални производи за 1,4%, Нетрајни производи за широка потрошувачка за 2,9% и Интермедијарни производи, освен енергија за 1,2%.

Број на издадени одобрија за градење и предвидена вредност на објектите

Во јули 2012 година се издадени 242 одобрија за градба, што е за 15,2% повеќе во однос на истиот месец од претходната година. Вкупниот број на издадени одобрија за градење во однос на јуни 2012 година, кога беа издадени 249 одобрија, се намали за 2,8%.

Предвидената вредност на објектите, според издадените одобрија за градење во јули, изнесува 17.357 милиони денари, што е за 610,3% повеќе во однос на истиот месец од 2011 година, а во однос на јуни 2012 година вредноста на објектите бележи зголемување за 94,7%. Ваквото зголемување (на месечно и на годишно ниво) се објаснува со издадените одобрија за градба на станови за комплексот од четири висококотници во Скопје, кој го гради турскиот инвеститор „Џеваир Холдинг“.

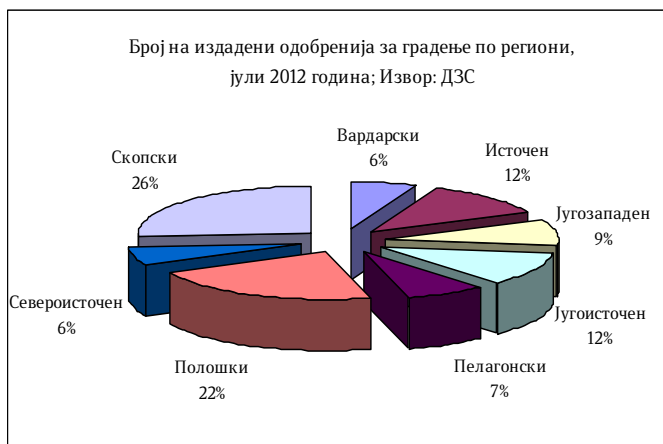

Анализирано по видови на објекти, од вкупниот број на издадени одобрија за градење, 185 (или 76,5%) се наменети за објекти од високоградба, 23 (или 9,5%) за објекти од нискоградба и 34 (или 14%) за објекти за реконструкција.

Анализирано по типови на инвеститори, од вкупно 242 објекти за кои се издадени одобрија за градба, на 177 (или 73,1%) како инвеститори се јавуваат физички лица, а на 65 објекти (или 26,9%) инвеститори се деловни субјекти.

Во јули 2012 година е предвидена изградба на 1541 стан, со вкупна корисна површина од 109.196м². Бројот на предвидени станови за изградба е зголемен за 121% во однос на истиот месец од 2011 година, а за 145% во однос на јуни 2012 година.

Анализирано по региони, најмногу одобренія за градба се издадени во Скопскиот регион, вкупно 63 одобренія, од кои 40 одобренія се за инвеститори - физички лица и 23 одобренія за инвеститори - деловни субјекти. Најмалку издадени одобренія има во Вардарскиот и Североисточниот регион, по 15 во двата региона, од кои во Вардарскиот регион осум одобренія се за инвеститори - физички лица и седум се за инвеститори - деловни субјекти, а во Североисточниот регион десет одобренія се за инвеститори - физички лица и пет за инвеститори - деловни субјекти.

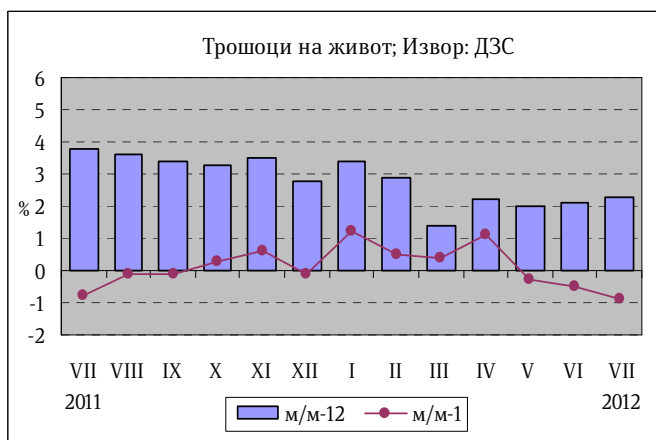

Во периодот од јануари-јули 2012 година, најмногу одобренія за градба се издадени во Скопскиот регион, вкупно 451, од кои 267 за одобренія инвеститори се физички лица, а за 184 одобренія инвеститори се деловни субјекти. Најмалку издадени одобренія има во Вардарскиот регион, вкупно 83 одобренія, од кои за 48 одобренія инвеститори се физички лица, а за 35 одобренія инвеститори се деловни субјекти.

Инфлација

Стапката на инфлација, измерена според Индексот на трошоците на живот, во јули 2012 година изнесува 2,3% во однос на истиот месец претходната година. Просечната стапка на инфлација во првите седум месеци од 2012 година остана на ниво од 2,3%, колку што изнесуваше во првата половина од годината.

На годишна основа, во јули растот на цените е највисок во категоријата Домување од 5,2%, што се должи пред се на растот на цените за огрев и осветление кои забележаа раст од 7,5%. Раст на цените е забележан и кај следните категории: Облека и обувки 5%, Хигиена и здравје

2,4%, Ресторани и хотели 2%, Исхрана 1,4%, Сообраќајни средства и услуги 1,3%,

Култура и разонода 1,2% и Тутун и пијалаци 0,1%. Пад на цените е забележан во категоријата Административни и финансиски услуги од 1%.

Стапката на инфлација во јули споредено со претходниот месец изнесува -0,9%. Највисок месечен пад на цените има забележано категоријата Исхрана од 1,8%, најмногу како резултат на сезонскиот пад на цените на зеленчукот од 15,8%. Цените на овошјето се намалија за 3,1%. Категоријата Сообраќајни средства и услуги забележа месечен пад на цените од 1,7%, како резултат на намалените цени на течните горива и гасот за 6,3% и на нафтените деривати за 5,1%. Пад на цените беше забележан и во категориите Тутун и пијалаци и Домување од 0,2% и 0,1%, соодветно. Цените останаа непроменети во категориите Облека и обувки и Административни и финансиски услуги, додека во останатите категории беше забележан раст на цените, и тоа: Хигиена и здравје 0,3%, Култура и разонода 0,2% и Ресторани и хотели 0,1%.

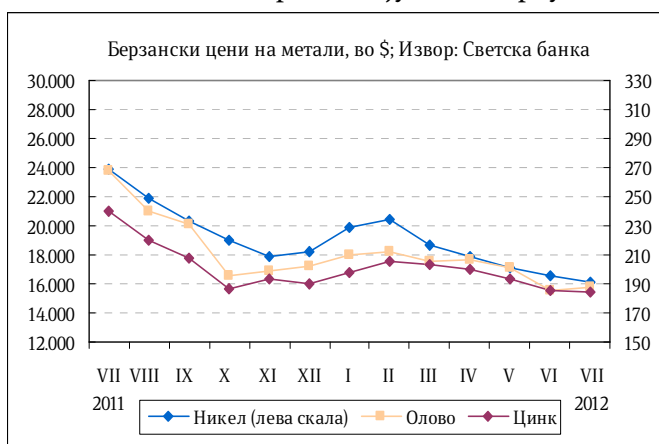
Цените на мало во јули 2012 година се повисоки за 1,8% во однос на јули 2011 година. Споредено со претходниот месец цените на мало се пониски за 0,9%. Просечниот раст на цените на мало во периодот јануари - јули 2012 година изнесува 2,8%.

Берзански цени

Во јули 2012 година цената на суровата нафта (Brent) на светските берзи забележа раст од 7,9% во однос на претходниот месец и достигна вредност од 103,1 долари за барел. Сепак, споредено со јули 2011 година, цената на нафтата е пониска за 11,4%. Просечната цена на природниот гас во јули се зголеми за 1,6% во однос на претходниот месец.

Што се однесува до металните производи, никелот како производ со високо учество во македонскиот извоз, на светските берзи во јули се тргуваше со просечна цена од 16.128 долари за еден метрички тон (\$/мт), што претставува месечен пад на цената од 2,5%. Споредено со јули 2011 година цената на никелот е пониска за 32,4%. Во рамки на основните метали, највисок пад на цените е забележан за калајот од 3,7%, додека цените се зголемени за бакарот и оловото за 2,2% и 1,5%, соодветно. Цената на железните руда во јули регистрираше пад од 5% во однос на претходниот месец. Благородните метали, исто така, имаат забележано месечен пад на цените, при што падот е највисок за среброт од 2%.

Во јули беше забележан висок скок на цената на житото на светските берзи, т.е. се продаваше по цена повисока за 25,2% во однос на јуни.

2. Надворешно трговска размена

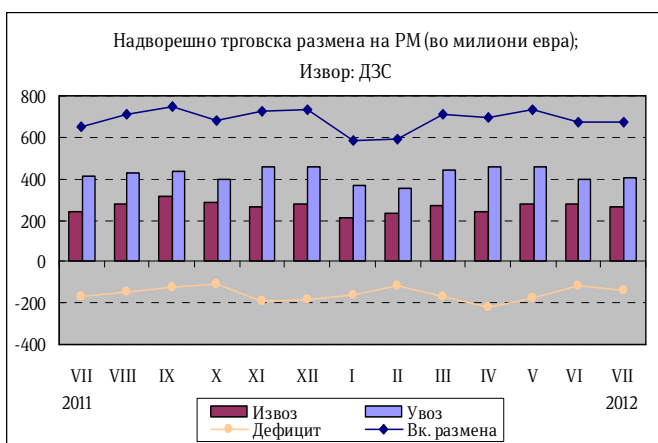
Вкупната надворешно - трговска размена во првите седум месеци од 2012 година се зголеми за 0,4% во однос на истиот период 2011 година.

Извоз

Во периодот јануари - јули 2012 година физичкиот обем на извозот бележи пад од 9,2% во однос на истиот период 2011 година, а вредноста на извезените стоки изнесува 1.776,7 милиони евра, и е непроменета во однос на периодот јануари – јули 2011 година.

Анализирано на месечно ниво, во јули 2012 година извозот бележи пад од 4,3% во однос на претходниот месец.

Сезонско прилагоденото движење на извозот во јули 2012 година бележи месечен пад од 6,5%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (2,2 п.п.) врз извозот во овој месец.

Анализирано по тарифи, најзастапени производи во извозот се: катализатори на подлога со благороден метал или со соединенија на благородни метали како активна материја; фероникел; машини и апарати за филтрирање или пречистување на други гасови со каталичка постапка; тутун; гасни масла за други намени со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса; машки кошули од памук; табли, плочи, пултови, маси, ормани и други; топло валани плоснати производи од железо или нелегиран челик со ширина 600мм или поголема; руди на олово и концентрати; руди на бакар и концентрати; лекови приготвени во одмерени дози и друго.

Главни групи производи (според СМТК) со најголемо учество во извозот во периодот јануари – јули 2012 година се: железо и челик со 17,5%, облека 16,9%,

пијалаци и тутун 11,0%, хемиски материи и производи 9,1%, метална руда и отпадоци од метал 5,2%, и нафта и производи од нафта 4,4%. Овие шест групи производи сочинуваат 64,1% од вкупниот извоз на државата.

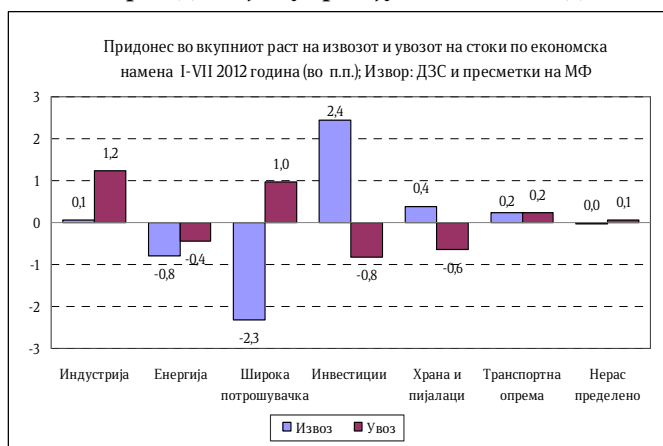
Во првите седум месеци од 2012 година, гледано по економска намена најголемо учество во извозот имаат: стоките за индустриско производство (51,7%), потоа следуваат стоките за лична потрошувачка (32,5%), производите за инвестиции (9,3%) и енергијата (6,4%).

Увоз

Увезените количини на стоки во периодот јануари-јули 2012 година се зголемени за 9,4% во однос на истиот период претходната година, а нивната вредност изнесува 2.877,9 милиони евра, што претставува зголемување за 0,6% (16,6 милиони евра) во однос на периодот јануари - јули 2011 година.

Анализирано на месечно ниво, во јули 2012 година увозот бележи раст од 2,8% во однос на претходниот месец.

Извоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-VII 2011	I-VII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	210,0	141,7	-68,3	-32,5
Мил. ЕУР	133,0	99,1	-33,9	-25,5
Мил. \$	188,2	127,9	-60,3	-32,0

*)Претходни податоци

Увоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-VII 2011	I-VII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	721,5	607,3	-114,2	-15,8
Мил. ЕУР	426,6	398,9	-27,7	-6,5
Мил. \$	601,7	513,9	-87,7	-14,6

*)Претходни податоци

Сезонско прилагоденото движење на увозот во јули 2012 година бележи месечен раст од 0,6%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (2,2 п.п.) врз увозот во овој месец.

Најзастапени производи во структурата на увозот по тарифи се: гасни масла за други намени со содржина на сулфур што не надминува 0,001% по маса; платина, необработена или во прав; електрична енергија; нафта сурова; руди на никел и концентрати; моторен бензин со октански број од 95 или поголем, но помал од 98; нафтени гасови; масла за ложење; топло валани со дебелина помала од 3мм; лекови приготвени во одмерени дози; паладиум: необработен или во прав и слично.

Извоз на хемиски производи*)				
	I-VII 2011	I-VII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	14,0	17,6	3,6	25,6
Мил. ЕУР	226,3	219,2	-7,1	-3,1
Мил.\$	317,3	283,2	-34,0	-10,7

*)Претходни податоци

Увоз на хемиски производи*)				
	I-VII 2011	I-VII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	15,2	14,8	-0,3	-2,3
Мил. ЕУР	49,8	40,6	-9,2	-18,5
Мил.\$	70,0	52,5	-17,5	-25,0

*)Претходни податоци

Најголем дел од увозот на стоки (според групи на СМТК) во периодот јануари-јули 2012 година, покрај нафтата отпаѓа на обоени метали; предиво, ткаенини и текстилни производи; железо и челик; метална руда и отпадоци од метал; друмски возила; електрична енергија и друго.

Гледано по економска намена во периодот јануари-јули 2012 година најголем удел во увозот имаат стоките за индустриско производство (42,8%), потоа следуваат: стоките за лична потрошувачка (22,9%), енергијата (20,6%) и производите за инвестиции (13,6%).

Извоз на железо и челик *)				
	I-VII 2011	I-VII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	466,8	393,6	-73,2	-15,7
Мил. ЕУР	408,1	389,7	-18,3	-4,5
Мил.\$	575,5	501,7	-73,8	-12,8

*)Претходни податоци

Увоз на железо и челик*)				
	I-VII 2011	I-VII 2012	Салдо	Стапки во%
.000 T	337,3	314,0	-23,3	-6,9
Мил. ЕУР	177,3	163,9	-13,3	-7,5
Мил.\$	249,1	210,6	-38,5	-15,5

*)Претходни податоци

Салдо на трговска размена

Во првите седум месеци во 2012 година трговскиот дефицит се прошири за 16,6 милиони евра или 1,5% во однос на истиот период минатата година.

Доколку салдото на извозот и увозот на стоки го анализираме по економска намена, проширувањето на дефицитот е резултат на комбиниран ефект од: поголемото стеснување на негативното салдо во размената со производите за инвестиции, додека во спротивна насока дејствуваше проширеното негативно салдо во размената со енергетските производи (горива и мазива), стоките за лична потрошувачка и стоките за индустриско производство.

Анализирано според економските групации на земјите, во периодот јануари - јули 2012 година, споредено со истиот период 2011 година, извозот бележи пад кај групациите: Развиени земји, ЕУ 27, ЕФТА, Земји во развој и Западен Балкан, додека раст има кај групациите: Други развиени земји и неразвиени земји. Извозот во ЕУ бележи пад од 6,5% на годишно ниво, додека кај земјите од Западен Балкан истиот бележи пад од 19,0%.

Во првите седум месеци од 2012 година, надворешно - трговската размена на Република Македонија со Европската унија (ЕУ 27) во однос на истиот период претходната година се намалила за 3,7%, при што учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно - трговска размена бележи позитивно поместување од 2,8 п.п. и изнесува 60,1%, при што извозот на стоки учествува со 62,8%, а увозот на стоки со 58,3%.

Во периодот јануари - јули 2012 година, 67,8% од трговскиот дефицит на земјата е остварен во размената со Грција, Велика Британија, Русија и Турција, а потоа следуваат: Србија, Кина, Италија, Бугарија, Швајцарија,

Словенија, Романија и други. Суфицит е остварен во размената со Германија, Косово, Босна и Херцеговина и Холандија.

Валутна структура

Гледано по валутна структура, 70,0% од трговската размена во периодот јануари - јули 2012 година е реализирана во евра, што во однос на периодот јануари - јули 2011 година претставува зголемување од 0,5 п.п.. На страната на извозот и увозот, еврото е застапено со 78,6% и 64,7%, соодветно, при што застапеноста на еврото во извозот е зголемена за 1,4 п.п., додека застапеноста на еврото кај увозот е намалена за 0,1 п.п. во однос на истиот период 2011 година.

Надворешно трговска размена на Република Македонија (по валути); пресметки на МФ												
увоз	I-VII 2011					I-VII 2012					апсолутна промена во валутна вредност	релативна промена во валутна вредност (во%)
	валута	колич. 000 т	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%	колич. 000 т	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари		
ЕУР	1.710,2	1.860.528.158	61,6168	114.639.791.436	64,9	1.706,7	1.857.446.480	61,5723	114.367.251.903	64,7	-3.081.678	-0,2
УСД	1.712,4	1.022.158.524	43,1423	44.098.269.703	25,0	2.038,3	972.773.412	50,0522	48.689.449.347	27,6	-49.385.113	-4,8
ГБП	1,3	224.595.694	69,5330	15.616.812.377	8,8	1,6	190.226.913	78,0377	14.844.870.798	8,4	-34.368.780	-15,3
ЕУР+УСД+ГБП	3.423,9			174.354.873.516	89,8	3.746,7			177.901.572.049	100,7		
вк извоз:	3.430,3			176.713.166.962	100,0	3.752,4			176.649.468.625	100,0		0,0

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

3. Фискален сектор

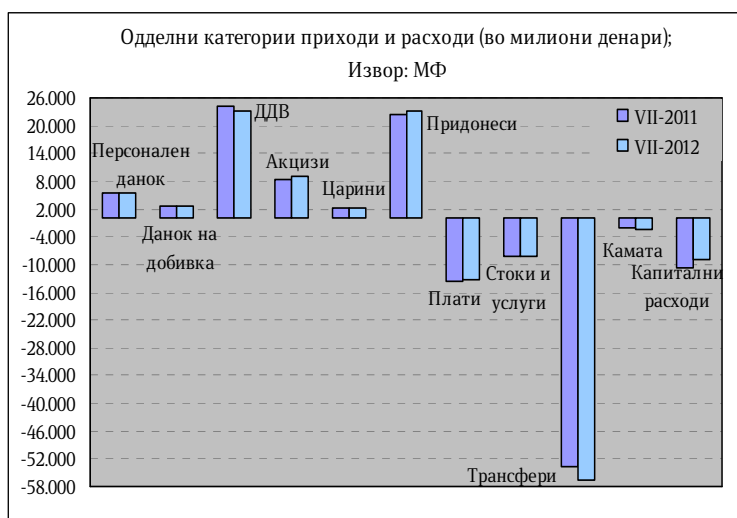
Буџетски приходи

Во периодот јануари-јули 2012 година вкупните приходи на Буџетот изнесуваа 79.429 милиони денари, односно 16,3% од БДП, што претставува поголемо остварување за 0,1% во однос на 2011 година.

Даночните приходи за првите седум месеци се реализирани во износ од 44.093 милиони денари, односно 9,0% од БДП и во однос на истиот период 2011 година се намалени за 0,9%.

Данокот на додадена вредност е остварен во износ од 23.065 милиони денари, при што учеството на ДДВ во вкупните даночни приходи во овој период е доминантно и изнесува

52,3%. Акцизите се реализирани во износ од 8.945 милиони денари (учество од 20,3% во даночните приходи). Така, од овие два даноци се остварени приходи од 32.010 милиони денари, односно 72,6% од вкупните даночни приходи (6,6% од БДП). Притоа, ДДВ е наплатен во бруто износ од 33.869 милиони денари, од

кои на даночните обврзници им е извршен поврат во износ од 10.805 милиони денари (брuto наплатата е пониска за 2,6%, додека повратот по основ на ДДВ е повисок за 1,7% споредено со истиот период 2011 година).

Во структурата на ДДВ најголемо е учеството на ДДВ при увоз кој забележува пад од 0,5%, додека ДДВ од прометот во земјата забележува пад од 6,3%, учеството на ДДВ донациите и каматата е незначително (0,5%) и забележува помало остварување за 19,8%, односно за 42,3%. Набљудувано по одделни категории на даноци, приходите од персоналниот данок се остварени во износ од 5.456 милиони денари и се зголемени за 2,0% на годишна основа (околу 71,2%, од реализираниот персонален данок претставува приходот од данокот на плати и други лични примања). Споредено со истите седум месеци во 2011 година приходите од данокот од добивка забележаа пад од 8,6%, што главно е резултат на данокот наплатен по основ на месечни аконтации и по основ на наплатен данок на исплатена дивиденда и друга распределба од добивката. Приходите од ДДВ забележаа пад од 4,4%, додека акцизите забележаа раст од 6,7%. Приходите од царина беа остварени во износ од 2.292 милиони денари и забележаа зголемување од 11,1%.

Неданочните приходи беа остварени во износ од 6.965 милиони денари и во однос на истиот период 2011 година се помали за 10,6% (во овие приходи се приходите од административни такси, патарини и др.).

Капиталните приходи реализирани по основ на продажба на градежно земјиште, станови и дивиденди, се остварија во износ од 3.644 милиони денари, што претставува зголемување од 19,2% во однос на истиот период претходната година.

Социјалните придонеси од плата се остварени во износ од 23.111 милиони денари, што е повеќе за 2,5% споредено со истиот период од 2011 година, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување од 2,3%, кај придонесите за вработување од 2,8%, односно придонесите за здравствено осигурување забележаа зголемување од 2,9%.

Буџетски расходи

Во периодот јануари-јули 2012 година вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 89.357 милиони денари, односно 18,3% од БДП, што е повеќе за 1,1% во однос на 2011 година.

Во структурата на реализираните вкупни расходи, тековните расходи во износ од 80.552 милиони денари учествуваа со 90,1% (со учество од 16,5% во БДП) и се зголемени за 3,8% во однос на истиот период во 2011 година.

Доминантно учество во тековните расходни ставки имаа трансферите кои изнесуваа 56.513 милиони денари (11,6% од БДП), а втори по големина се платите и надоместоците со 13.288 милиони денари. Во вкупните расходи на Буџетот, структурното учество на расходите за плати и надоместоци изнесува 14,9% и во однос на 2011 година се намалени за 1,4%.

Расходите за стоки и услуги изнесуваа 8.193 милиони денари и споредено со истиот период од 2011 година се помали за 2,1%.

Трансферите забележаа зголемување од 5,6% споредено со истиот период 2011 година и истите учествуваа со 63,2% во вкупните расходи. Социјалните трансфери изнесуваа 40.027 милиони денари, забележаа раст од 3,3% и учествуваа со 44,8% во вкупните расходи. Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување зафаќаат најголем дел од социјалните трансфери, со износ од 23.767 милиони денари, зголемување од 5,2%, споредено со истиот период 2011 година и сочинуваат 26,6% од вкупните расходи. Учеството на категоријата други трансфери, кои ги вклучуваат трансферите кон единиците на локалната самоуправа, во вкупните расходи учествува со 17,9%, односно забележаа зголемување од 11,7%, споредено со истиот период 2011 година. Оваа година речиси сите, односно 83 единици за локална самоуправа преминаа во втората фаза на децентрализација. Блок дотациите кон единиците за локална самоуправа во износ од 8.098 милиони денари, беа реализирани повеќе за 6,9% повеќе во однос на периодот јануари-јули 2011 година. Субвенциите и трансферите беа остварени повеќе за 20,4%.

Каматите се реализирани во износ од 2.558 милиони денари, што е повеќе за 14,6% во споредба со истиот период 2011 година. Ваквото зголемување е претежно поради исплата на доспеани обврски за камати од задолжување во странство. Трошоците за камати од домашно задолжување забележаа намалување од 1,3%, додека за странство беа зголемени за 22,0%.

Во анализираниот период средствата за капиталните расходи беа реализирани во износ од 8.805 милиони денари (1,8% учество во БДП) и вкупните расходи учествуваа со околу 10%.

Буџетско салдо

Во периодот јануари-јули 2012 година остварен е дефицит во Буџетот на Република Македонија од 9.928 милиони денари, што претставува 2,0% од БДП, додека дефицитот на Централниот буџет е остварен во износ од 8.835 милиони денари и претставува 1,8% од БДП.

4. Социјален сектор

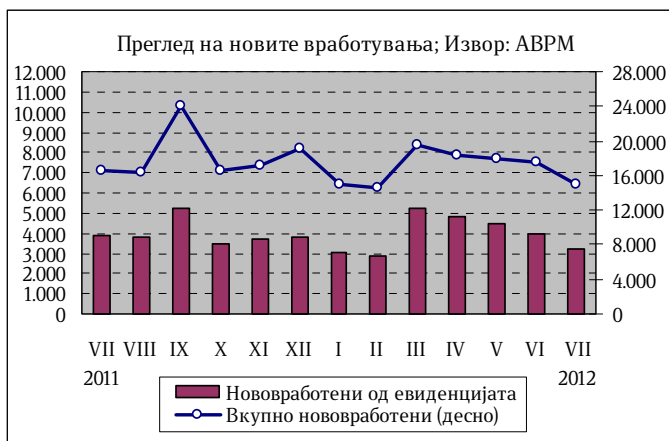
Број на нововработени и регистрирани невработени лица во АВРМ

Во периодот јануари-јули 2012 година во Агенцијата за вработување на Република Македонија регистрирани се вкупно 117.927 нови засновани работни односи. Од вкупниот број нововработени, 41,8% се вработени на неопределено време, додека останатиот дел се вработени на определено време и за вршење на сезонски работи. Споредено со истиот период од 2011 година бројот на засновани нови работни односи е помал за 10,7%.

Во текот на месец јули засновани се 14.930 нови работни односи, од кои 21,6% се од евиденцијата на невработени. Одливот на лица од Регистарот на Агенцијата за вработување на Република Македонија во јули изнесува 11.145, од кои 28,1% претставуваат нови засновани работни односи. Во јули во Агенцијата регистриран е прилив од 6.722 лица, од кои 58,4% се лица на кои им

престанал работниот однос. Резултатот е намалување на невработеноста за 4.373 лица, односно за 1,7% во однос на претходниот месец. Така, во јули 2012 година бројот на невработени лица изнесува 256.949. Споредено со истиот месец од 2011 година, бројот на невработени лица е намален за 16,3%.

Најголем дел од невработените, односно 67,6% се од урбани средини (градско население), а 57% се мажи. Анализирани според степенот на образование поголемиот дел, односно 48,6% од невработените се неквалификувани или полуквалификувани, додека само 10% имаат вишо или повисоко ниво на образование. Гледано според возрастни групи, најголемиот дел или 55,6% од невработените припаѓаат на возрастната група 25-49 години. Според времето на чекање на вработување, 49,8% од невработените лица чекаат вработување од 1 до 7 години, додека 30,1% чекаат вработување 8 и повеќе години.

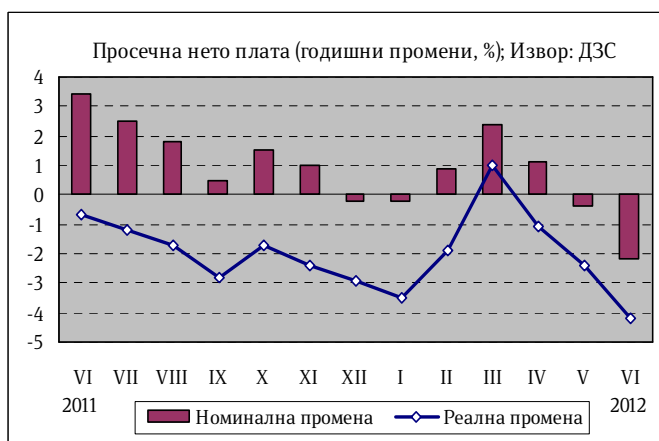
Плати

Согласно објавените податоци на Државниот завод за статистика, просечната месечна исплатена бруто плата по вработен во јуни 2012 година изнесува 30.323 денари, додека просечната месечна исплатена нето плата изнесува 20.651 денари.

На месечна основа, во јуни 2012 година просечните бруто и нето плата забележаа номинален пад од 1%, додека реално платите беа пониски за 0,5%.

Во јуни 2012 година во однос на истиот месец од 2011 година, просечните бруто и нето плата забележаа номинален пад од 2,2%, додека реално истите беа пониски за 4,2%.

Кумулативно, во првите шест месеци од 2012 година, просечната бруто плата забележа номинален раст од 0,1%, додека реално истата беше пониска за 2,1%. Во истиот период, просечната

нето плата номинално беше повисока за 0,3%, додека реалната плата забележа пад од 2%.

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во јуни 2012 година во однос на јуни 2011 година, е забележан во дејностите: Други

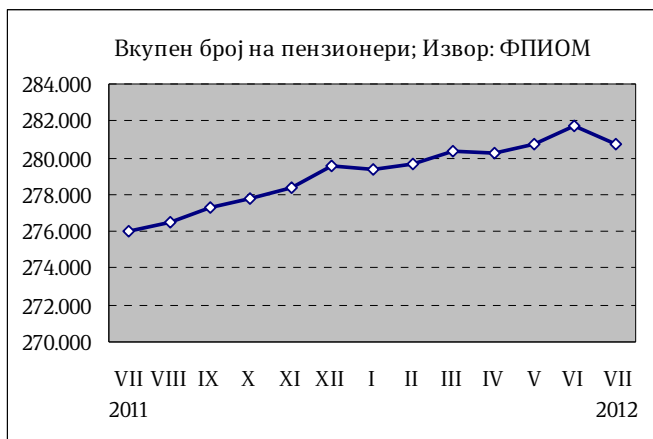
услужни дејности (5,7% бруто плата и 5,6% нето плата), Дејности во врска со недвижен имот (4,4% бруто плата и 4,9% нето плата) и Земјоделство, шумарство и рибарство (3,9% бруто плата и 4,3% нето плата).

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во јуни 2012 година во однос на мај 2012 година, е забележан во дејностите: Други услужни дејности (3,8% бруто плата и 5% нето плата), Административни и помошни услужни дејности (3,4% бруто плата и 2,4% нето плата) и Стручни, научни и технички дејности (1,7% бруто плата и 2,1% нето плата).

Процентот на вработени кои не примиле плата во јуни 2012 година изнесува 2,1% и е понизок за 0,4 п.п. во однос на јуни 2011 година, а повисок за 0,4 п.п. во однос на мај 2012 година.

Пензии

Во јули 2012 година во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување евидентирани се 280.765 пензионери, што претставува зголемување од 1,7% во однос на истиот месец од 2011 година. Во однос на јуни 2012 година бројот на корисници на пензија е помал за 1.015 лица. Од вкупниот број на пензионери 56,4% се корисници на старосна пензија, 27,2% на семејна пензија и 16,4% на инвалидска пензија.

За исплата на пензии во јули 2012 година потрошени се 2.965,93 милиони денари, што претставува 51,5% од вкупните социјални трансфери¹.

Просечната пензија во јули 2012 година изнесува 10.698 денари, што на годишно ниво претставува зголемување од 3,3%. Соодносот на просечната пензија со просечната исплатена плата во јуни 2012 година (последни расположливи податоци) изнесува 51,7%.

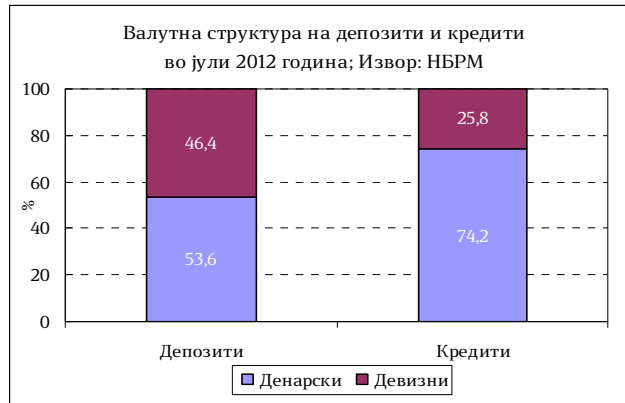
¹ Категоријата социјални трансфери опфаќа пензиите, паричен надоместок во случај на невработеност, социјалните помошти и расходите за здравствената заштита.

5. Монетарен сектор

Примарни пари

Во јули 2012 година примарните пари² забележаа забрзан раст од 6,6% на годишна основа, во услови на раст на готовите пари во оптек од 11,2% и пораст на вкупните ликвидни средства на банките од 3,2%. На месечна основа, примарните пари забележаа раст од 2,6%, како резултат на порастот на готовите пари во оптек од 7,4%. Вкупната ликвидност на банките забележа пад од 0,9%.

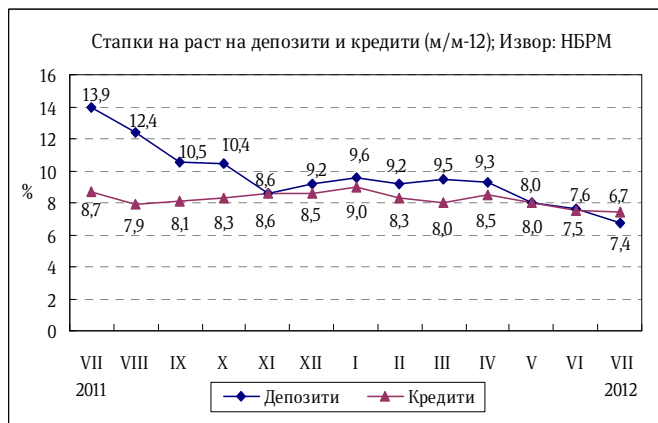
Во јули 2012 година Народната банка одлучи да ја задржа максималната каматна стапка на благајничките записи на непроменето ниво од 3,75% имајќи ги во предвид најновите макроекономски движења.

Депозитен потенцијал

Вкупниот депозитен потенцијал на банките³ во јули 2012 година забележа интензивираан месечен раст од 1,3%, воден во голема мера од растот на депозитите на приватните претпријатија, кои по неколку месеци пад, во јули регистрираа висок раст од 5%. Депозитите на домаќинствата остварија раст од 0,2%. Од аспект на валутата, денарските депозити забележаа раст од 1,3%, додека девизните депозити се зголемија за 1,4%.

На годишна основа, вкупните депозити продолжија да го забавуваат растот на 6,7%, наспроти растот од 7,6% реализиран минатиот месец. Новото штедење произлегува од зголеменото штедење на домаќинствата од 10,3%, додека депозитите на приватните претпријатија се намалија за 0,9%. Анализирани според валутата, новото штедење е целосно во домашна валута

во услови на раст на денарските депозити од 17,4% на годишна основа, додека депозитите во странска валута се намалија за 3,4%. Според рочноста, долгорочните депозити бележат раст од 20,7%, а краткорочните депозити се повисоки за 3% на годишна основа.

² Примарните пари се пресметани како збир од готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

³ Почнувајќи од јануари 2009 година депозитите вклучуваат пресметана камата

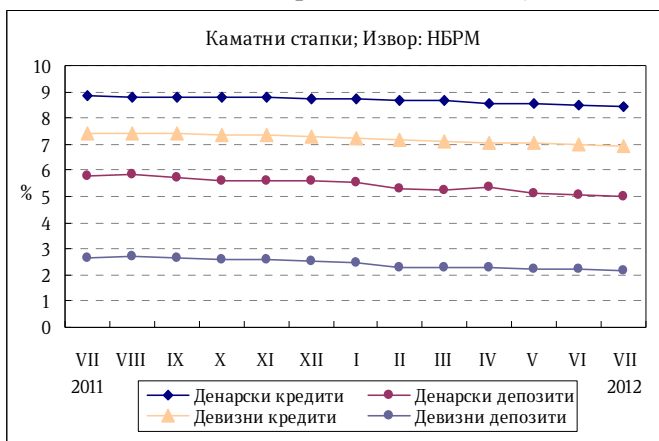
Кредити на банките

Во јули 2012 година вкупните кредити на банките кон приватниот сектор на месечна основа се зголемија за 0,5%, при што од аспект на валутната структура растот целосно се должи на зголемените денарските кредити од 1,4%, додека кредитите во странска валута забележаа пад од 1,9%. Кредитите кон домаќинствата бележат раст од 0,6% во однос на претходниот месец, додека кредитите кон приватните претпријатија се зголемија за 0,4%.

На годишна основа, растот на вкупните кредити забави на 7,4% (наспроти 7,5% во јуни), во услови на забавен раст на кредитите кон домаќинствата од 6,6%. Кредитите кон приватните претпријатија ја задржаа истата стапка на раст од 7,6%. Од валутен аспект, денарските кредити бележат годишен раст од 8,5%, додека кредитите во странска валута го забавија растот на 4,4%. Од аспект на рочноста пак, долгорочните кредити бележат годишен раст од 7,7%, додека краткорочните кредити се повисоки за 2,4%.

Каматни стапки на депозитни банки

Во јули 2012 година, вкупната каматна стапка на кредитите изнесува 8% и е пониска за 0,1 п.п. во однос на претходниот месец, додека во однос на истиот месец претходната година истата е пониска за 0,5 п.п.. Каматната стапка на денарските кредити изнесува 8,4%, додека каматната стапка на девизните кредити изнесува 6,9%, односно истите се пониски за 0,1 п.п. во однос на претходниот месец. Во однос на истиот месец претходната година, каматната стапка на денарските кредити бележи пад од 0,4 п.п. додека каматната стапка на девизните кредити е пониска за 0,6 п.п.

Вкупната каматна стапка на депозитите е намалена за 0,1 п.п. на месечно ниво и изнесува 3,4%, што е пониско за 0,4 п.п. во однос на истиот месец претходната година. Каматната стапка на денарските депозити на месечно ниво се намали за 0,1 п.п. и изнесува 5% што на годишна основа е пониско ниво за 0,8 п.п., додека каматната стапка на девизните депозити изнесува 2,2% или 0,5 п.п. под нивото од истиот месец минатата година.

Девизни резерви

Бруто девизните резерви на крајот на јули 2012 година изнесуваа 2.096,3 милиони евра и во однос на претходниот месец се повисоки за 77,6 милиони евра, додека во однос на јули 2011 година девизните резерви се повисоки за 284,9 милиони евра.

Министерство за финансии

Сектор за макроекономска политика

www.finance.gov.mk

Извештајот го подготвуваат:

Анета Ацевска

Бојана Илиевска

Ѓоко Ѓорѓески

Копринка Сапунова

Неџати Куртиши

Ана Николова

Контролира: Д-р Сања Киковска - Георгиевска

Одобрува: Јордан Трајковски

Скопје, септември 2012 година